

ZA5439

**Flash Eurobarometer 283
(Entrepreneurship in the EU and Beyond)**

**Country Specific Questionnaire
Estonia (Estonian)**

FLASH 283 ENTREPRENEURSHIP

D1. Sugu

[MITTE KÜSIDA MÄRKIGE SOBIV]

- Mees 1
- Naine 2

D2. Kui vana te olete?

- [][] KEELDUS/ VASTUS PUUDUB
- [aastat vana] 99

D3. Kui vana te siis olite, kui te lõpetasite päevases õppevormis õppimise?

[KIRJUTAGE SEE VANUS, MILLAL ÕPINGUD LÕPETATI]

- [][] aastat vana
- [KEELDUS/ VASTUS PUUDUB] 99
- [EI OLE KUNAGI PÄEVASES ÕPPEVORMIS ÕPPINUD] 01
- [ÕPIB PRAEGU PÄEVASES ÕPPEVORMIS] 00

D4. Rääkides Teie praegusest ametist, siis kas te olete iseendale tööandja, palgatöötaja või Te ei tööta?

[LUGEGE VASAKUL OLEVAD KATEGOORIAD ETTE JA SIIS PALUGE TÄPSUSTADA ("NIMELT") AINULT ÜKS VASTUS]

- Iseendale tööandja

→ i.e. :

- talunik, metsnik, kalur 11
- poeomanik, käsitöömeister 12
- spetsialist (jurist, arst, raamatupidaja, arhitekt, jne) 13
- ettevõtte omanik-juht 14
- muu 15

Palgatöötaja

→ i.e. :

Kontoritöötaja

- spetsialist (palgeline jurist, arst, raamatupidaja, arhitekt, jne) 21
- tippjuht, direktor, juhataja 22

- Juhataja	23
- keskastme juht	24
- riigiametnik	25
- kontoritöötaja	26
- muu	27

Oskustööline

- keskastme juht/ töödejuhata (meeskonna juht, vmt...)	31
- füüsilist tööd tegev oskustööline	32
- kvalifitseerimata tööline.....	33
- muu.....	34

Praegu ei tööta

→ i.e. :

- isik, kes vastutab majapidamise korrashoiu eest.....	41
- õpilane, üliõpilane (päevases õppevormis).....	42
- pensionär	43
- isik, kes otsib tööd.....	44
- muu	45
- Keeldus/vastus puudub.....	99

D6. Kas tee elate...?

- pealinn	1
- muud linnad	2
- maa	3
- [Keeldus]	9

D7. Palun öelge mulle oma isa elukutse. Kas ta on või oli iseendale tööandja, kontoritöötaja erasektoris, oskustööline erasektoris, riigiametnik, või ei tööta/töötanud üldse?

[LUGEGE ETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- iseendale tööandja.....	1
- kontoritöötaja erasektoris	2
- oskustööline erasektoris	3
- riigiametnik	4
- ei tööta/töötanud üldse.....	5
- Muu.....	6
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]	9

D8. Palun öelge mulle oma ema elukutse. Kas ta on või oli iseendale tööandjad, erasektori kontroitöötaja, erasektori oskustöoline, riigiametnik, või ei tööta/töötanud üldse?

[LUGEGETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- iseendale tööandja..... 1
- kontoritöötaja erasektoris 2
- oskustöoline erasektoris 3
- riigiametnik 4
- ei tööta/töötanud üldse..... 5
- Muu..... 6
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD] 9

D9. Milline järgnevatest lausetest kirjeldab kõige paremini Teie arvamust Teie leibkonna praeguse sissetuleku kohta:

[LUGEGETTE 1-4 ETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- Elame praeguse sissetulekuga mugavalt ära 1
- Saame praeguse sissetulekuga hakkama 2
- Meil on praeguse sissetulekuga keeruline toime tulla 3
- Meil on praeguse sissetulekuga väga raske toime tulla 4
- Ei tea 5
- Keeldus vastamast 6

D10. Kas Te olete järgnevate väidetega täiesti nõus, nõus, ei ole nõus või ei ole üldse nõus?

[LUGEGETTE – LUGEGETTE IGA VASTAJA PUHUL ETTE ERINEVAS JÄRJEKORRAS – AINULT ÜKS VASTUS IGA VÄITE KOHTA]

- Täiesti nõus 1
- Nõus 2
- Ei ole nõus 3
- Ei ole üldse nõus 4
- [EI TEA/VASTUS PUUDUB] 9

- a) Üldiselt ma olen valmis võtma riske 1 2 3 4 9
- b) Üldiselt olen ma raskete ülesannetega kokku puutudes kindel, et ma viin need lõpule 1 2 3 4 9
- c) Minu elu määravad minu enda teod, mitte aga teised või juhus 1 2 3 4 9
- d) Kui ma näen midagi, mis mulle ei meeldi, siis ma muudan seda 1 2 3 4 9
- e) Võimalus, et teised jätavad mu oma otsuste eest seismise tõttu kõrvale, ei takistaks mind 1 2 3 4 9

- f) Ma olen leidlik inimene, kellel on ideid..... 1 2 3 4 9
- g) Ma olen oma tuleviku suhtes optimistlik 1 2 3 4 9
- h) Mulle meeldivad olukorrad, kus ma võistlen teistega 1 2 3 4 9
- i) Raskete ülesannetega vastamisi olles, saan ma loota vedamise ja teiste abi peale 1 2 3 4 9

Me viime 27 Euroopa Liidu liikmesriigis ja veel mõnes riigis läbi uuringut, mis puudutab ettevõtlust.

Q1. Oletame, et te võiksite valida, millist tööd te teha saate. Millise võimalikest variantidest te valiksite?

[LUGEGE ETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- olla palgatöötaja..... 1
- olla iseendale tööandja 2
- [mitte kumbagi neist]..... 3
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD] 9

[VASTAVAD NEED, KES Q1 VASTASID “PALGATÖÖTAJA” (Q1=1)]

Q2. Miks Te eelistaksite olla pigem palgatöötaja kui iseendale tööandja?

[AVATUD KÜSIMUS – SPONTAANNE – VASTUSED KODEERIDA VASTAVALT ALLJÄRGNEVALE JUHENDILE – VÕIB OLLA MITU VASTUST]

- regulaarne, kindel sissetulek (vastandiks ebaregulaarne, muutuv sissetulek)..... 1
- tööhõive stabiilsus 2
- Kindel tööaeg 3
- kaitse sotsiaalse turvalisuse ja/või sotsiaalkindlustuse kaudu 4
- äriidee puudumine..... 5
- puudub raha ettevõtjaks hakata 6
- oskuste puudus ettevõtjaks hakata 7
- otsuse tõsidus - raske otsust tagasi võtta / ettevõttega seotud olemine 8
- kardan bürokraatiat, probleeme riigivõimudega 9
- Kartus õiguslike ja sotsiaalsete tagajärgede eest kui ma peaksin läbi kukkuma..... 10
- muu 11
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 99

[VASTAVAD NEED, KES Q1 VASTASID “ISEENDALE TÖÖANDJA” (Q1=2)]

Q3. Miks Te eelistaksite olla pigem iseendale tööandja kui palgatöötaja?

[AVATUD KÜSIMUS – SPONTAANNE – VASTUSED KODEERIDA VASTAVALT ALLJÄRGNEVALE JUHENDILE – VÕIB OLLA MITU VASTUST]

- iseseisvus, sõltumatus/eneseteostus/huvitav töö..... 1
- äriliste võimaluste elluviimine..... 2
- paremad väljavaated heale sissetulekule..... 3
- Vabadus valida töötamise aega ja kohta..... 4
- Atraktiivsete töövõimaluste puudumine 5
- pereliikmed/sõbrad on iseendale tööandjad..... 6
- soodne majanduslik kliima..... 7
- et vältida palgatööga seotud ebakindlust 8
- et ühiskonda panustada..... 9
- muu 10
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 99

[NEILE, KES EI VASTANUD KÜSIMUSES D4 “ISEENDALE TÖÖANDJA” S.T EI OLE HETKEL ISEENDALE TÖÖANDJAD]

Q4. Sõltumata sellest, kas Te soovite hakata iseendale tööandjaks või mitte, kuivõrd on Teie jaoks võimalik, et Te olete järgmise 5 aasta jooksul iseendale tööandja?

[LUGEGETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- väga võimalik..... 1
- pigem võimalik 2
- pigem ei ole võimalik 3
- üldse ei ole võimalik..... 4
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 9

[NEILE, KES VASTASID KÜSIMUSES Q4 “PIGEM EI OLE VÕIMALIK” VÕI “ÜLDSE EI OLE VÕIMALIK”]

Q5. Miks ei ole Teil võimalik hakata iseendale tööandjaks järgmise viie aasta jooksul?

[AVATUD KÜSIMUS – SPONTAANNE – VASTUSED KODEERIDA VASTAVALT ALLJÄRGNEVALE JUHENDILE – VÕIB OLLA MITU VASTUST]

- Ärilise idee / võimaluse puudumine..... 1
- puudub raha ettevõtjaks hakata 2
- oskuste puudus ettevõtjaks hakata 3
- Raskused seoses bürokraatiaga / administratiivsed raskused 4
- Ebaõnnestumisrisk ning selle õiguslikud ja sotsiaalsed tagajärjed on liiga suured..... 5
- Seda oleks raske ühitada minu perekondliku olukorraga 6
- Praegune majanduskliima ei ole alustamiseks hea..... 7

- muu 8
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD].....9

Q6. Loen Teile ette rea väiteid. Palun öelge, kas Te väga nõustute, pigem nõustute, pigem ei nõustu või üldse ei nõustu järgmiste väidetega?

[LUGEGE ETTE – KÜSIGE ERI VASTAJATELT ERINEVAS JÄRJEKORRAS – ÜKS VASTUS IGA VÄITE KOHTA]

- nõustun täiesti 1
- pigem nõustun 2
- ei nõustu 3
- üldse ei nõustu 4
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD] 9

- a) Minu kooliharidus aitas arendada minus ettevõtlikkust - teatud viisil ettevõtja suhtumist .. 1 2 3 4 9
- b) Minu kooliharidus aitas mul paremini mõista ettevõtjate rolli ühiskonnas 1 2 3 4 9
- c) Minu kooliharidus tekitas minus huvi hakata ettevõtjaks 1 2 3 4 9
- d) Minu kooliharidus andis mulle oskused ja teadmised, mis võimaldavad mul ettevõtet juhtida 1 2 3 4 9

Q7. Loen Teile ette järgmised väljendid. Öelge palun, kas te nõustute või ei nõustu nendega?

[LUGEGE ETTE – KÜSIGE ERI VASTAJATELT ERINEVAS JÄRJEKORRAS – ÜKS VASTUS IGA VÄITE KOHTA]

- Täiesti nõus 1
- pigem nõustun 2
- ei nõustu 3
- Ei ole üldse nõus 4
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD] 9

- a) Ettevõtjad loovad uusi tooteid ja teenuseid ning toovad meile kõigile kasu 1 2 3 4 9
- b) Ettevõtjad mõtleavad vaid nende oma rahakotile..... 1 2 3 4 9
- c) Ettevõtjad on töökohtade loojad..... 1 2 3 4 9
- d) Ettevõtjad kasutavad ära teiste inimeste tööd..... 1 2 3 4 9

Q8. Kas te olete kunagi alustanud ettevõtlusega või teinud ettevalmistusi selle alustamiseks?

[LUGEGE ETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- Jah 1
- Ei 2
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 9

KUI Q8 = 2, S.T INIMESTELE, KES EI OLE KUNAGI ETTEVÕTLUSEGA ALUSTANUD

Q9. Kuidas Te iseloomustaks oma olukorda?

- Teile pole kunagi pähe tulnud alustada ettevõtlusega 1
- Te mõtlete alustada ettevõtlusega 2
- Te olete ettevõtluse alustamisele mõelnud või isegi selles osas
samme astunud, kuid olete asjast siiski loobunud..... 3
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 9

KUI Q8 = 1, S.T INIMESTELE, KES ON ALUSTANUD ETTEVÕTLUSEGA VÕI ON TEINUD ETTEVALMISTUSI SELLE ALUSTAMISEKS

Q10. Kuidas Te kirjeldaksite oma praegust olukorda?

- Te teete hetkel ettevalmistusi ettevõtlusega alustamiseks 1
- Te olete viimase kolme aasta jooksul alustanud ettevõtlusega
või võtnud üle ettevõtte, mis töötab tänase päevani 2
- Te alustasite ettevõtlusega või võtsite üle ettevõtte, mis
töötab ka praegu, rohkem kui kolm aastat tagasi..... 3
- Te alustasite ettevõtlusega kunagi, kuid pole enam ettevõtja,
sest äri ebaõnnestus 4
- Te tegelesite ettevõtlusega, aga praegusel hetkel enam mitte,
sest äri kukkus läbi, te müüsite ettevõtte maha või sulgesite
selle 5
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 9

**NEILE, KES VASTASID Q8 = 1 VÕI Q9 = 3, S.T INIMESED, KES TEEVAD ETTEVALMISTUSI ETTEVÕTLUSEGA ALUSTAMISEKS, KES
JUHVAD ETTEVÕTET, KELLEL ON KUNAGI OLNUD ETTEVÕTE VÕI KES ON ASTUNUD SAMME ALUSTAMISEKS, KUID ON ASJAST
SIISKI LOOBUNUD**

**Q11. Palun öelge iga järgmise variandi kohta, kas see oli teie jaoks ettevõtlusega alustamisel või töötava
ettevõtte ülevõtmisel väga oluline, pigem oluline, pigem ebaoluline või täiesti ebaoluline?**

[LUGEGE ETTE – KÜSIGE ERI VASTAJATELT ERINEVAS JÄRJESKORRAS – ÜKS VASTUS IGA REA KOHTA]

- väga oluline 1
- pigem oluline 2
- pigem ebaoluline..... 3
- täiesti ebaoluline..... 4
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD] 9

a) rahulolematuse oma sellele eelneva olukorraga 1 2 3 4 9

b) ettevõtluseks sobiva idee olemasolu 1 2 3 4 9

- c) kontakt sobiva äripartneriga..... 1 2 3 4 9
- d) vajalike finantsvahendite saamine 1 2 3 4 9
- e) eeskuju olemasolu 1 2 3 4 9
- f) suunatus rahuldamata sotsiaalsele või ökoloogilisele vajadusele 1 2 3 4 9

NEILE, KES VASTASID Q8 = 1, S.T INIMESTELE, KES ON ALUSTANUD ETTEVÕTLUSEGA VÕI ON TEINUD ETTEVALMISTUSI SELLE ALUSTAMISEKS

Q12. Kui te püüate üldistada oma äritegevuse alustamise või selle alustamise plaani olemasolu põhjuseid, siis kas te lähtusite pigem sellest, et te nägite võimalust või sellest, et teil oli vajadus?

[LUGEGE ETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- te alustasite sellega, kuna te sattusite võimaluse otsa..... 1
- te alustasite sellega, kuna teil oli vajadus 2
- [Mõlemad] 3
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD] 9

Q13. Kui teil oleks praegu piisavalt vahendeid oma äri alustamiseks, sealhulgas piisavalt rahalisi vahendeid, siis kas te pigem paneksite püsti täiesti uue või võtaksite üle töötava ettevõtte?

[LUGEGE ETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- paneksin püsti uue ettevõtte 1
- võtaksin üle olemasoleva ettevõtte 2
- [ei kumbagi neist, pole huvitatud] 3
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 9

Q14. Oletame, et te alustaksite oma äritegevust nüüd, millised oleksid kaks kõige suuremat ohtu, mida te kõige rohkem kardaksite?

[LUGEGE ETTE – KÜSIGE ERI VASTAJATELT ERINEVAS JÄRJEKORRAS – MAKSIMAALSELT KAKS VASTUST]

- sissetulekute ebakindlust..... 1
- töö ebakindlust 2
- oma vara kaotamise riski 3
- vajadust pühendada sellele liiga palju energiat või aega..... 4
- ohtu isiklikuks läbikukkumiseks 5
- ohtu minna pankrotti..... 6
- [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD]..... 9

- a) Esimesena mainitud..... 1 2 3 4 5 6 9
- b) Teisena mainitud 1 2 3 4 5 6 9

Q15. Milline on Teie arvamus järgnevate inimrühmade kohta? Kas see on ...

[LUGEGETTE – AINULT ÜKS VASTUS]

- Pigem soosiv 1
 - Neutraalne 2
 - Pigem mittesoosiv 3
 - [EI TEA/VASTUS PUUDUB]..... 9
-
- a) Ettevõtjad (iseendale tööandjad, ettevõtte omanikud) 1 2 3 9
 - b) Riigiametnikud..... 1 2 3 9
 - c) Tippjuhid suurtes tootmisettevõtetes. 1 2 3 9
 - d) Panga või sarnaste asutuste juhid 1 2 3 9
 - e) Poliitikud..... 1 2 3 9
 - f) Vabakutselised ametid (arhitektid, juristid, kunstnikud jne)..... 1 2 3 9

Q16. Palun kujutage ette, et Teile pärandatakse ootamatult miljon Eesti krooni (1 000 000 EEK). Mis Te selle rahaga teeksite?

[LUGEGETTE – LUGEGETE IGA VASTAJA PUHUL ETTE ERINEVAS JÄRJEKORRAS – AINULT ÜKS VASTUS]

- Alustaks ettevõtlusega (üksi või partneriga)..... 1
- Ostaks eluaseme (või maksaks tagasi eluasemelaenu/hüpoteege)..... 2
- Säätaks raha (kogumishoius, aktsiad jne)..... 3
- Kulutaks selle asjadele, mida ma olen alati tahtnud osta (reisid, auto, luksusesemed) 4
- Töötaks vähem / lõpetaks töötamise 5
- [EI TEA/VASTUS PUUDUB]..... 9

Q17. Kujutage ette, et Teie sõber alustas just ettevõtlusega. Millist nõu Te talle annaksite?

[LUGEGETTE – LUGEGETE IGA VASTAJA PUHUL ETTE ERINEVAS JÄRJEKORRAS – AINULT ÜKS VASTUS]

- Püüda ettevõtet kiiresti laiendada VÕI 1
- Laiendada aeglaselt kui üldse laiendada 2
- [EI TEA/VASTUS PUUDUB]..... 9

Q18. Palun öelge, kas te alljärgnevate väidetega nõustute täiesti, pigem nõustute, pigem ei nõustu või üldse ei nõustu

[LUGEGE ETTE – KÜSIGE ERI VASTAJATELT ERINEVAS JÄRJEKORRAS – ÜKS VASTUS IGA VÄITE KOHTA]

- nõustun täiesti 1
 - pigem nõustun 2
 - ei nõustu 3
 - üldse ei nõustu 4
 - [EI OSKA ÖELDA, EI VASTANUD] 9
-
- a) ettevõtlusega on keeruline alustada finantstoetuse halva kättesaadavuse tõttu..... 1 2 3 4 9
 - b) ettevõtlusega on keeruline alustada keeruliste bürokratlike protseduuride tõttu..... 1 2 3 4 9
 - c) informatsiooni selle kohta, kuidas ettevõtlusega alustada, on keeruline saada 1 2 3 4 9
 - d) ettevõtlusega ei peaks alustama, kui on olemas oht, et see võib läbi kukkuda 1 2 3 4 9
 - e) Inimestele, kes on alustanud oma ettevõttega ja läbi kukkunud, peaks andma teise võimaluse1 2 3 4 9